

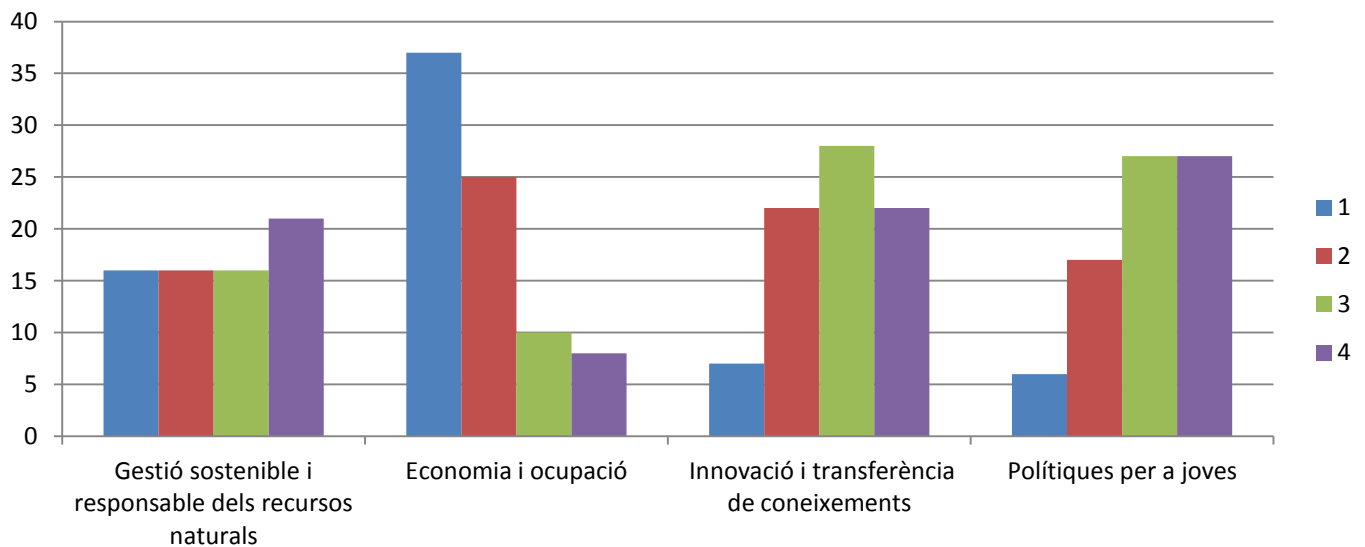
RESUM DEL PROCÉS PARTICIPATIU PER A DEFINIR LES ESTRATÈGIES DE DESENVOLUPAMENT LOCAL 2014-2020 (ANÀLISI ENQUESTES DE LA VAL D'ARAN)

1. Quin grau de coneixement teniu del programa Leader i els seus ajuts?

El grau de coneixement dels participants al procés participatiu és de **POC**. Després del buidatge de les **82 enquestes de la comarca de la Val d'Aran** i atorgar un valor de 1 a 5, sent 1 Res, 2 Poc, 3 Mig, 4 Bastant i 5 Molt, el resultat ha estat de **2.45** que correspon a la categoria de poc. Cal tenir en compte que aquesta comarca no havia estat mai territori Leader.

2. Ordeneu (de 1 a 4, de més a menys) els següents objectius generals.

- a. Gestió sostenible i responsable dels recursos naturals
- b. Economia i ocupació
- c. Innovació i transferència de coneixements
- d. Polítiques per a joves

En aquest cas podem observar que segons la majoria de participants l'ordenació segons les seves prioritats dels objectius generals sónⁱ:

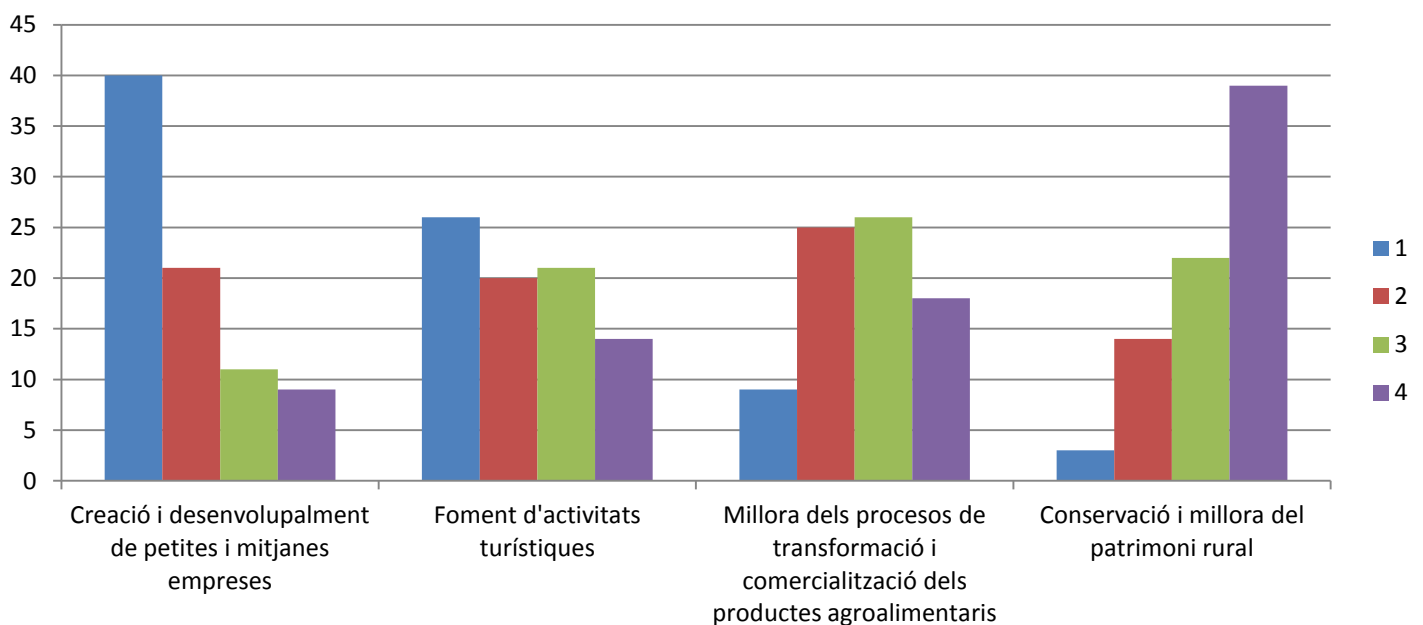
1. Economia i ocupació.
2. Innovació i transferència de coneixements.
3. Polítiques per a joves.
4. Gestió sostenible i responsable dels recursos naturals.

En la gràfica queda ben palès que el principal objectiu és de **d'Economia i ocupació**.

3. Ordeneu (de 1 a 4, de més a menys) les següents línies d'ajut Leader, segons necessitats territorials:

- Creació i desenvolupament de petites i mitjanes empreses
- Foments d'activitats turístiques
- Millora dels processos de transformació i comercialització dels productes agroalimentaris
- Conservació i millora del patrimoni natural

En aquesta pregunta si mirem el gràfic següent podem veure que:

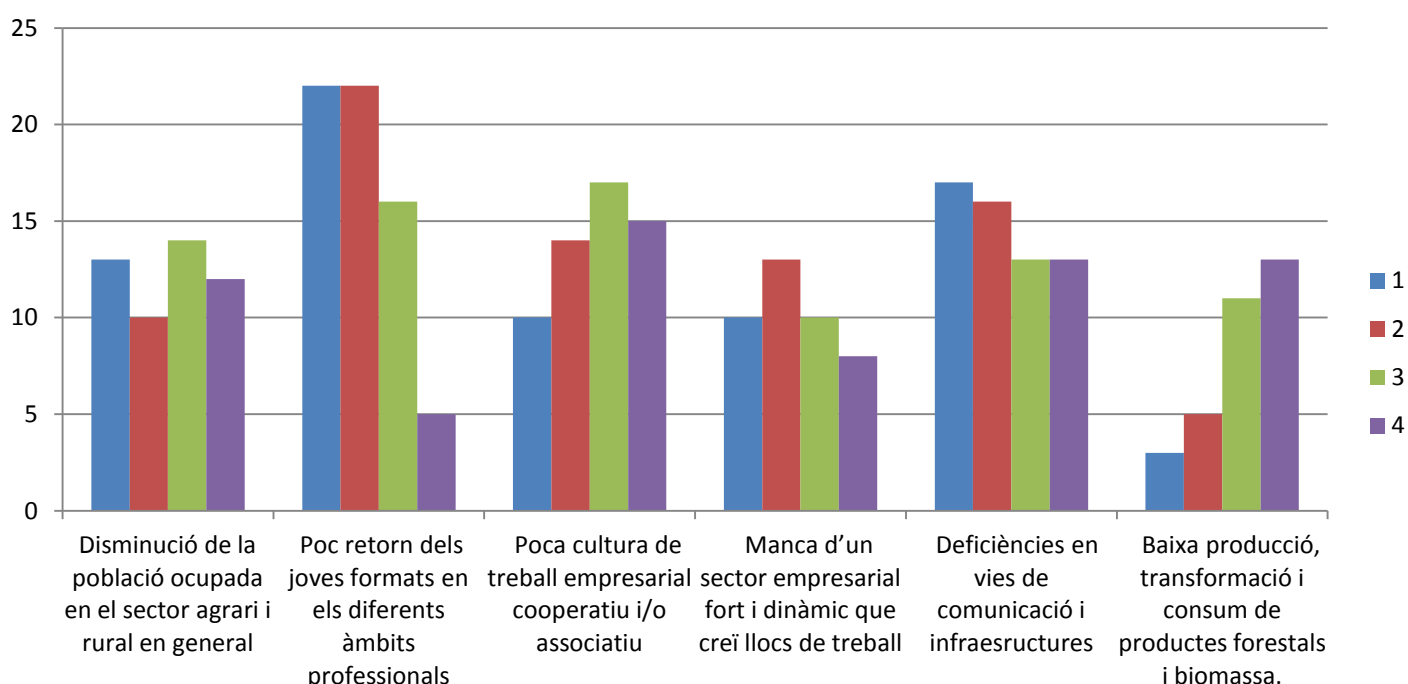

Bona part dels assistents consideren que la línia d'ajut Leader **creació i desenvolupament de petites i mitjanes empreses** és la línia més valorada i necessària pel territori seguida del **foment d'activitats turístiques** i la **millora dels processos de transformació i comercialització dels productes agroalimentaris**.

En canvi la línia de **conservació del patrimoni rural** ha estat valorada com la menys prioritària pel territori, segons els assistents a la jornada. Tenint en compte que és la mesura únicament adreçada a entitats públiques locals.

4. Escolliu i ordeneu (de 1 a 4, de més a menys) les 4 “debilitats” que considereu més greus:
- Disminució de la població ocupada en el sector agrari i rural en general
  - Poc retorn dels joves formats en els diferents àmbits professionals
  - Poca cultura de treball empresarial cooperatiu i/o associatiu
  - Manca d’un sector empresarial fort i dinàmic que creï llocs de treball
  - Deficiències en vies de comunicació i infraestructures
  - Baixa producció, transformació i consum de productes forestals i biomassa.
  - Altres, quines?

Respecte a les debilitats, segons la següent gràfica podem extreure les següents conclusions:

Les “debilitats” que els assistents troben que hi ha al territori són, el **poc retorn dels joves formats**, les **deficiències en les vies de comunicació i infraestructures** i la **poca cultura de treball empresarial fort i dinàmic que creï llocs de treball**.

A part els assistents van afegir altres debilitats com:

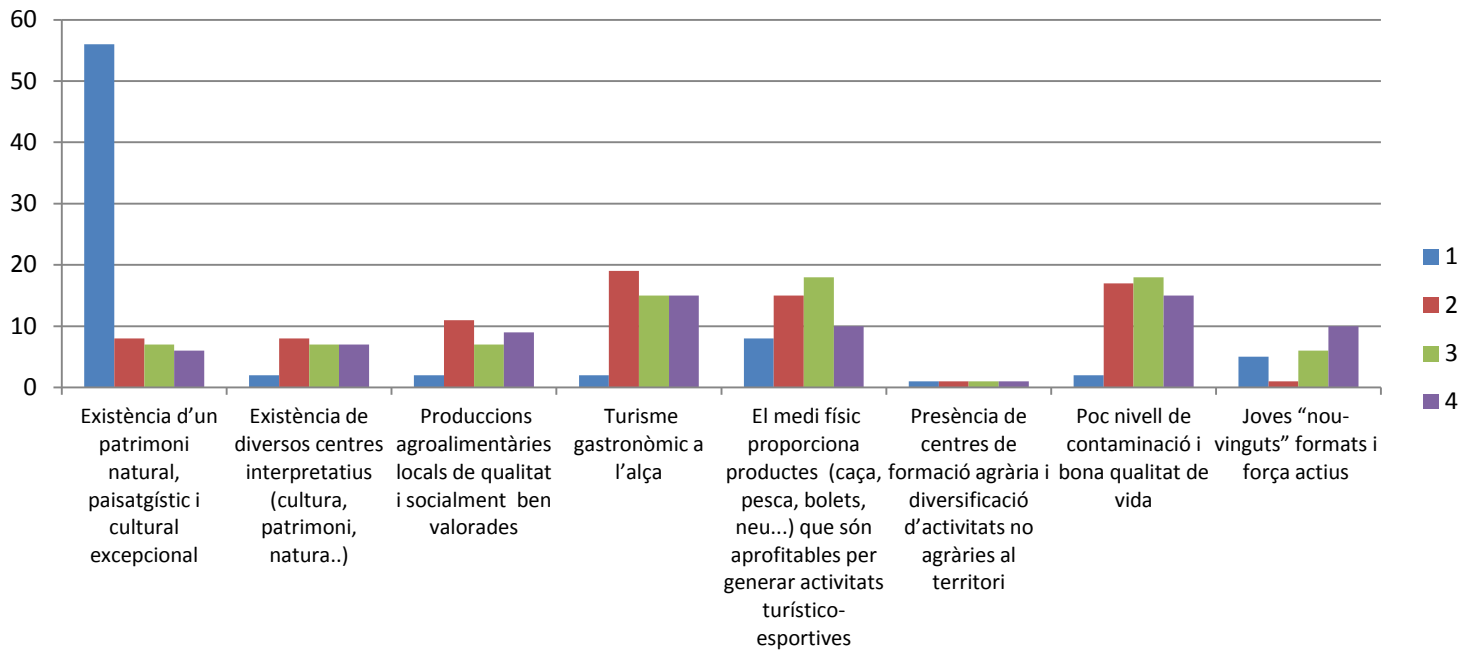
- Conservació paisatgística (neteja de vies, senders...)
- Desestacionalització de la vall al finalitzar l'hivern
- Deficiència de les vies de comunicació internes. Vielha-Baqueira (bus-tramvia)
- Falta de visió real per part de la política que ha quedat desplaçats en el seu propi luxe i/o comoditat sense deixar pas a joves amb empenta i força i ments obertes i actualitzades
- Senders defectuosos com a recurs turístic.
- Falta de mires, més enllà del territori, dels empresaris locals.

- Manca d'uns sector agroalimentari
- Manca de sector industrial i I+D
- Millora de la xarxa de telefonia i internet
- Pocs recursos per a la difusió i ensenyament de la cultura tradicional i art
- Excés normatiu i/o reglamentari per al desenvolupament econòmic
- Ajuts inexistents per a la recuperació d'un producte tradicional
- Estacionalització del mercat laboral
- Manca d'un pla estratègic territorial amb visió de futur
- Manca una escola d'oficis
- Inexistència real de polítiques de gènere per incentivar la incorporació de la dona al món laboral
- Falta d'entitats i recursos que treballin la formació

5. Ordeneu (de a 4, de més a menys) les 4 “fortaleses” que considereu més importants:

- a. Existència d'un patrimoni natural, paisatgístic i cultural excepcional
- b. Existència de diversos centres interpretatius (cultura, patrimoni, natura..)
- c. Produccions agroalimentàries locals de qualitat i socialment ben valorades
- d. Turisme gastronòmic a l'alça
- e. El medi físic proporciona productes (caça, pesca, bolets, neu...) que són aprofitables per generar activitats turístico-esportives
- f. Presència de centres de formació agrària i diversificació d'activitats no agràries al territori
- g. Poc nivell de contaminació i bona qualitat de vida
- h. Joves “nou-vinguts” formats i força actius
- i. Altres, quines?

En relació a les “fortaleses” es pot veure que:

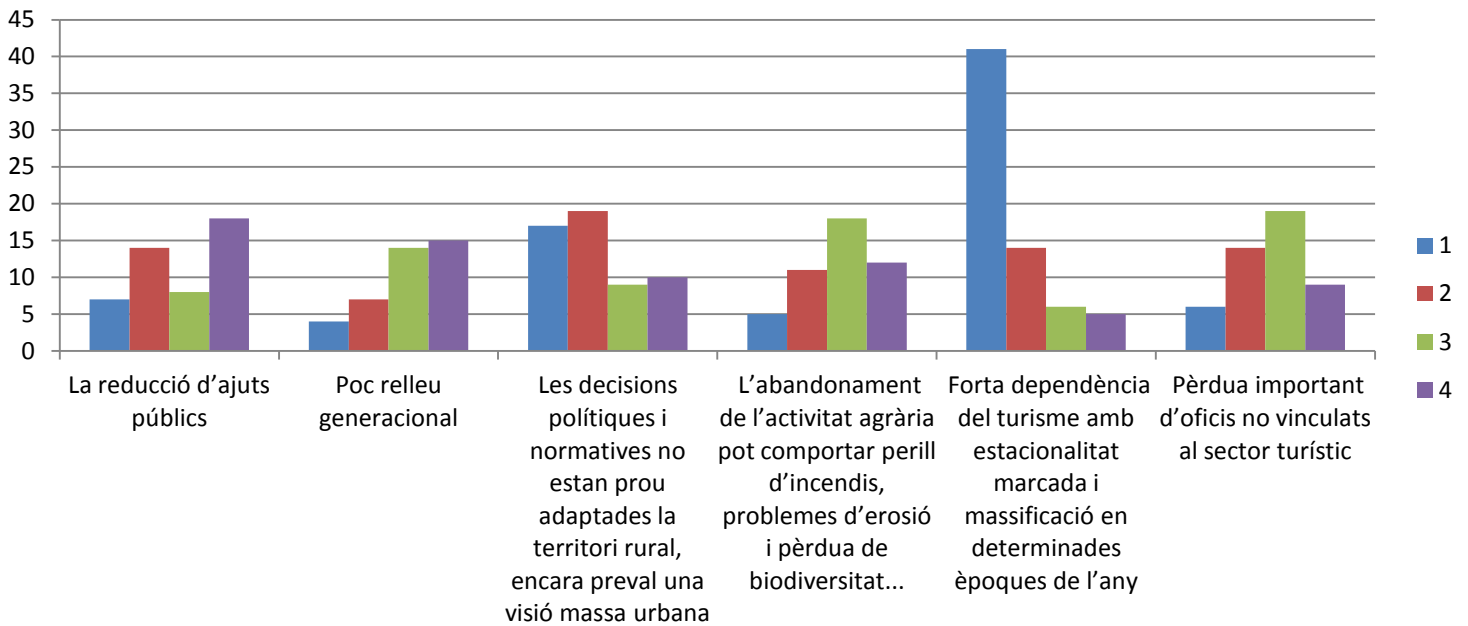
La fortalesa més gran que té el territori i amb gran diferència, segons els participants, és **l'existència d'un patrimoni natural, paisatgístic i cultural excepcional**. Li segueixen les fortaleses del **turisme gastronòmic a l'alça**, **el medi físic que proporciona productes que són aprofitables per a generar activitats turístico-esportives** i el **poc nivell de contaminació i bona qualitat de vida**.

Altres fortaleses que han sortit durant la jornada són:

- Els esports d'hivern
- Joves de territori ben formats amb ganes de tornar a territori
- Un bon desenvolupament d'activitats turístiques malgrat l'estacionalitat
- Oferta de serveis capdavantera
- Sentiment de pertinença de la gent que fa que vulguin fer i crear en el seu territori

6. Ordeneu (de 1 a 4, de més a menys) les 4 "amenaces" que considereu més greus:

- a. La reducció d'ajuts públics
- b. Poc relleu generacional
- c. Les decisions polítiques i normatives no estan prou adaptades la territori rural, encara preval una visió massa urbana
- d. L'abandonament de l'activitat agrària pot comportar perill d'incendis, problemes d'erosió i pèrdua de biodiversitat...
- e. Forta dependència del turisme amb estacionalitat marcada i massificació en determinades èpoques de l'any
- f. Pèrdua important d'oficis no vinculats al sector turístic

Pel que fa a les amenaces, en aquest cas la que es veu com a més important amb gran diferència, per part dels assistents és la **forta dependència del turisme amb estacionalització acusada i massificació en determinades èpoques de l'any**. Li segueix les **decisiones polítiques i normatives que no estan prou adaptades al territori rural i la pèrdua important d'oficis no vinculats al sector turístic**.

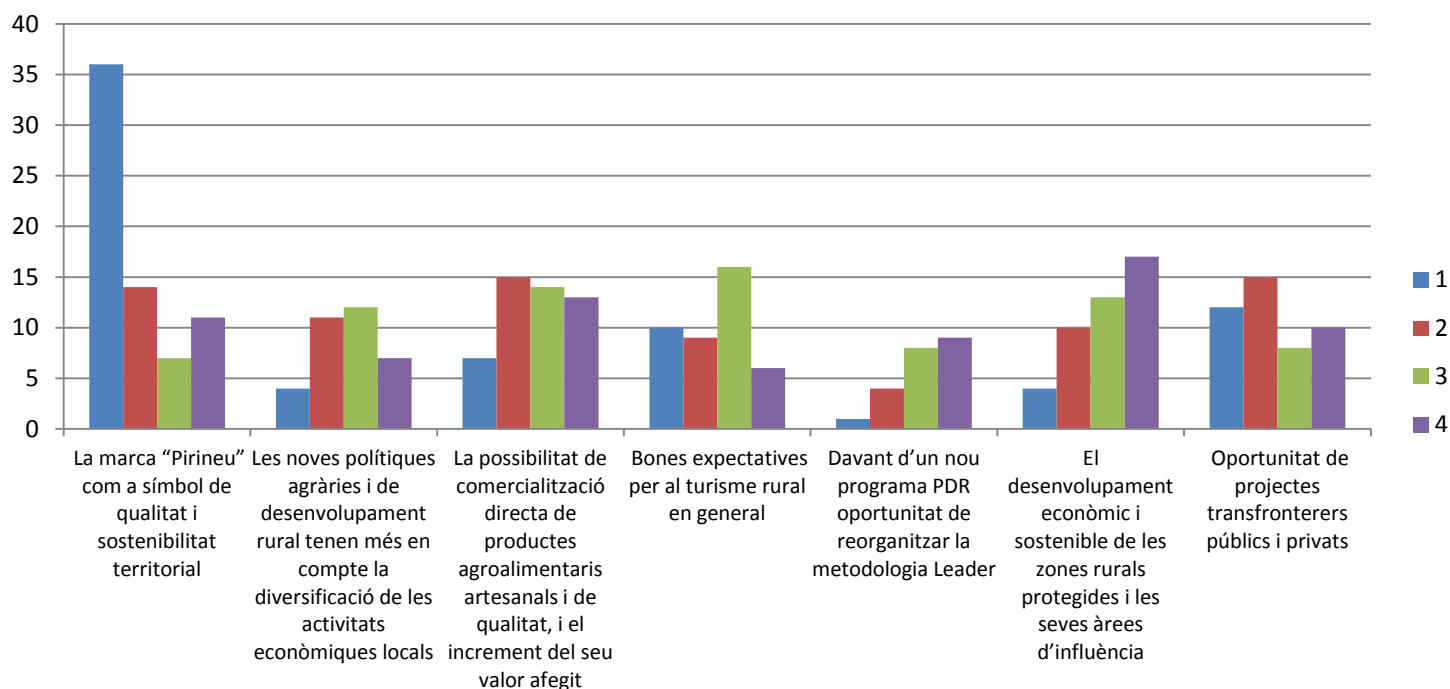
Altres amenaces que surten durant la jornada són:

- Manca d'artesania
- Falta d'innovació (tot el que es crea és el mateix)
- Polítics conservadors amb ments tancades.
- Poca obertura de mires.
- Falta de recolzament al petit artesà
- Manca d'una escola d'oficis.
- Falta de plans d'inversió concrets per ajudar al desenvolupament rural
- Territori on es prima l'activitat que te a veure amb el turisme deixant de banda altres activitats igual o més interessants

7. Ordeneu (de 1 a 4, de més a menys) les 4 "oportunitats" que considereu més importants:

- a. La marca "Pirineu" com a símbol de qualitat i sostenibilitat territorial
- b. Les noves polítiques agràries i de desenvolupament rural tenen més en compte la diversificació de les activitats econòmiques locals

- c. La possibilitat de comercialització directa de productes agroalimentaris artesanals i de qualitat, i el increment del seu valor afegit
- d. Bones expectatives per al turisme rural en general
- e. Davant d'un nou programa PDR oportunitat de reorganitzar la metodologia Leader
- f. El desenvolupament econòmic i sostenible de les zones rurals protegides i les seves àrees d'influència
- g. Oportunitat de projectes transfronterers públics i privats
- h. Altres, quines?

Respecte a les oportunitats i observant el gràfic podem observar que les més valorades són:

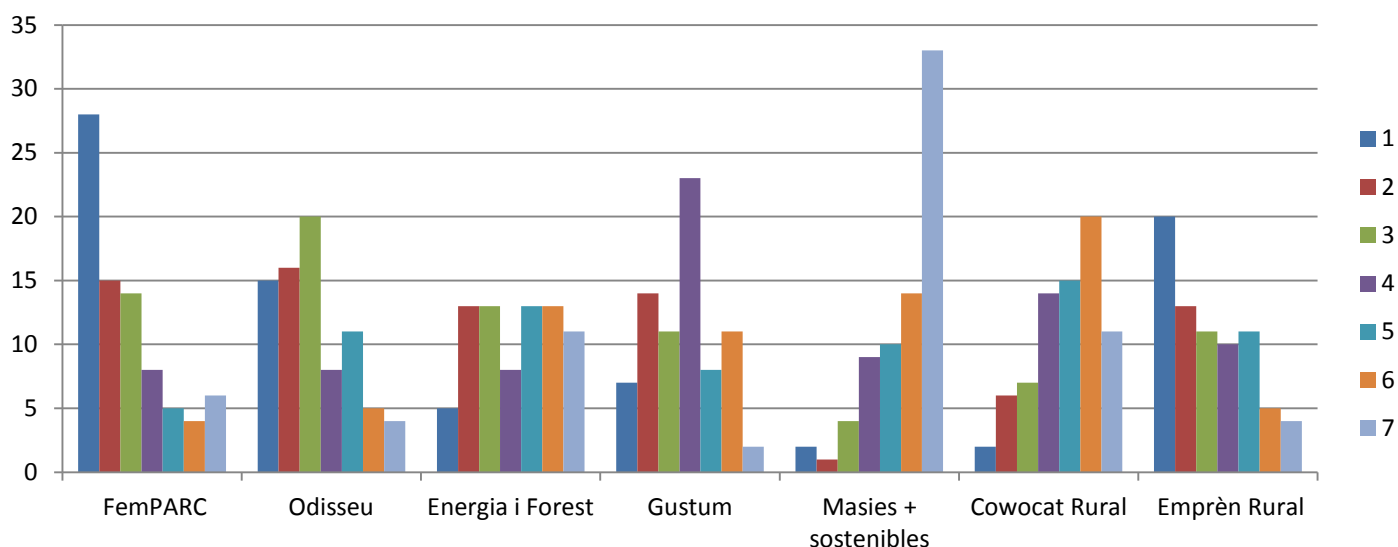
- **La marca "Pirineus" com a símbol de qualitat i sostenibilitat territorial.**
- **Oportunitats de projectes transfronterers públics i privats.**
- **La possibilitat de comercialització directa de productes agroalimentaris artesanals i de qualitat, i l'increment del seu valor afegit.**
- **Bones expectatives per al turisme rural en general.**
- **Les noves polítiques agràries i de desenvolupament rural que tenen més en compte la diversificació de les activitats econòmiques locals**

Altres oportunitats que es van destacar en la jornada van ser:

- La natura com a valor d'atracció
- Millora eficiència energètica per a empreses, per obtenir estalvi, sostenibilitat, millora de la imatge i reducció del CO2
- Creació de nous productes agroalimentaris. Transformació local de productes alimentaris com la sidra i així recuperar la producció local de poma.
- Desenvolupament de noves tecnologies
- La possibilitat de no perdre la memòria cultural perquè encara és viva, la cultura de la zona
- Productes turístics experiencials intercomarcals

8. Ordeneu (de 1 a 7, de més a menys) els següents projectes de cooperació treballats des el Consorci, segons prioritat de temàtiques territorials.

- a. **FemPARC:** Desenvolupament econòmic i sostenible de les zones naturals protegides i les seves àrees d'influència
- b. **Odisseu:** Retorn i ocupació dels joves al medi rural.
- c. **Energia i Forest:** Gestió forestal i usos d'energies renovables.
- d. **Gustum:** Promoció dels productes agroalimentaris locals
- e. **Masies + sostenibles:** Eficiència i viabilitat en els construccions i gestió de masies.
- f. **Cowocat Rural:** Coworquing i teletreball en els zones rurals.
- g. **Emprèn Rural:** Emprenedoria empresarial.

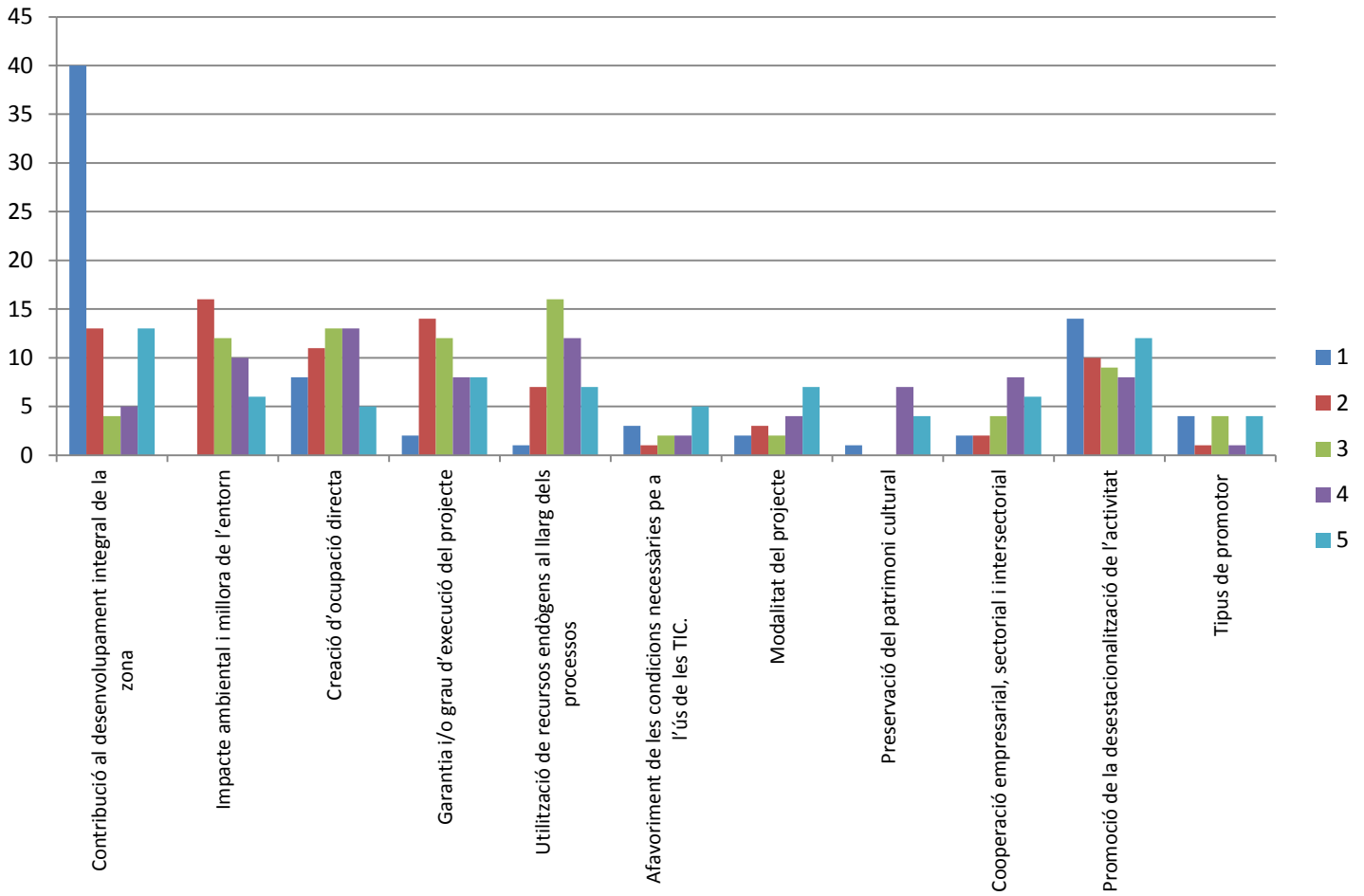
Entre els projectes més prioritaris es troba **FemPARC, Odisseu i Emprèn Rural**.

Els segueixen els projectes de: **Gustum, Energia i Forest i Cowcat Rural**.

El projecte de **Masies + sostenibles** és el que es veu menys prioritari pel territori.

9. Ordeneu (de 1 a 5, de més a menys) els 5 criteris que considereu més importants a l'hora de valorar els projectes Leader.

- a. Contribució al desenvolupament integral de la zona
- b. Impacte ambiental i millora de l'entorn
- c. Creació d'ocupació directa
- d. Garantia i/o grau d'execució del projecte
- e. Utilització de recursos endògens al llarg dels processos
- f. Afavoriment de les condicions necessàries pe a l'ús de les TIC.
- g. Modalitat del projecte
- h. Preservació del patrimoni cultural Cooperació empresarial, sectorial i intersectorial
- i. Promoció de la desestacionalització de l'activitat
- j. Tipus de promotor

Finalment el criteri més important pels assistents va ser amb molta diferència, tal i com es pot observar en la gràfica la **contribució al desenvolupament integral de la zona**, seguit de la **promoció de la desestacionalització de l'activitat**, l'**impacte ambiental i millora de l'entorn**, la **creació d'ocupació directa** i la **garantia i/o grau d'execució del projecte**

10. Observacions

Es van fer les següents observacions:

- Inversions de 12,000 euros són molt elevades per a petites empreses o autònoms.
- *Seria subvencionable una inversió en eficàcia energètica en forma de caldera de biomassa feta per una empresa de serveis energètics domiciliada fora de la Val d'Aran, essent el lloc de la instal·lació la Val d'Aran? (Hi ha qui ha aprofitat per consultar dubtes propis relacionats amb els ajuts Leader).*
- Sorprenen que no es compti amb la participació, col·laboració i assessorament dels assessors empresarials presents al territori, donat el contacte directe que tenim amb l'entorn econòmic i /o empresarial.
- Promocionar empreses gestionades per dones i que impulsin polítiques de contractació en clau femenina i local. Ex. Termes baronia de Les
- Donar entrada a les associacions
- Donar més importància a la cultura viva i a l'art
- Reclamació per a que l'IVA sigui reemborsable
- Establir criteris de desenvolupament coherents amb la lògica territorial
- Que l'IVA dels projectes públics sigui subvencionable.
- Potenciar l'artesania agroalimentària i contribuir amb la desestacionalització de la vall.
- Molt positiu que la Val d'Aran sigui inclosa dins del programa. Es veritat que existeixen sectors amb un avantatge competitiu respecte a d'altres comarques però en altres sectors no és així i s'han perdut iniciatives i oportunitats importants.
- Els Leader s'haurien d'obrir a les associacions, de dones i joves, per exemple, per a què aquest sectors socials puguin optar de forma col·lectiva.

ⁱ Totes les gràfiques tenen una escala on el número 1 és el de valor més alt i el 4, 5 o 7 el valor més baix.